
Historie

Od minulosti k současnosti

Ústav patofyziologie vznikl v červenci 2018 přejmenováním Ústavu pro studium obezity a diabetu 3.LFUK spolu s částečným sloučením s patofyziologickou částí Ústavu normální klinické a patologické fyziologie 3. LFUK. Ústav pro studium obezity a diabetu vznikl v roce 2016 jako nástupce Ústavu tělovýchovného lékařství, který byl součástí 3. lékařské fakulty od jejího počátku, a jeho přednostou se stal Doc. Jan Polák. Od počátku 90. let 20. století byla činnost Ústavu tělovýchovného lékařství úzce spjata s osobou přednosty Ústavu tělovýchovného lékařství prof. Vladimíra Šticha, který společně s odbornou asistentkou MUDr. Jindřiškou Hejnovou definoval klinické a výzkumné zaměření ústavu směrem k využití a pochopení mechanismů, jimiž je zprostředkováno působení pohybové aktivity na prevenci i léčbu obezity a dalších asociovaných metabolických poruch. Od 90. let 20. století do současnosti byli nepostradatelnou součástí Ústavu excelentní vědečtí pracovníci (Ing. Michaela Šiklová, Mgr. Lenka Rossmeislová, RNDr. Michal Koc, RNDr. Jana Kračmerová, RNDr. Jan Pala), odborní asistenti a asistenti (MUDr. Jan Polák, MUDr. Miloš Matouš, MUDr. Eva Krauzová, MUDr. Marek Štěpán), vědečtí pracovníci (MUDr. Marek Majerčík, MUDr. Petra Šrámková, Mgr. Blanka Richterová, Mgr. Lenka Beranová, Mgr. Barbora Svobodová) a postgraduální studenti s rozdílným profesionálním a teoretickým pozadím sahajícím od molekulární biologie (Mgr. Eva Klimčáková, Mgr. Zuzana Kováčová, Mgr. Michaela Kováčiková, Mgr. Jana Kračmerová, Mgr. Veronika Šrámková) k teoretickým i klinickým oborům medicíny (MUDr. Hana Suljkovičová, MUDr. Petra Šámková, MUDr. Jan Polák, MUDr. Magda Bajzová, MUDr. Zuzana Hněvkovská, MUDr. Eva Krauzová, MUDr. Kateřina Westlake, MUDr. Marek Štěpán). Technická a administrativní podpora, zcela zásadní pro úspěšný chod Ústavu i výzkumnou práci, byla zajišťována především Zuzanou Pařízkovou a v dalších letech i širším kolektivem laborantek a asistentek (Hana Gregorová, Šárka Fleischerová, Iveta Humlová, Eva Bajaníková, Martina Mušutová, Jana Bečvarovská).

Centrum zájmu ústavu se postupem času profilovalo směrem k základnímu a aplikovanému výzkumu v oblasti biologie tukové tkáně včetně výzkumu morfologických, endokrinních a funkčních odpovědí tukové tkáně na nefarmakologické stimuly (vytrvalostní i silová pohybová aktivita, dietní intervence, intermitentní a setrvalá hypoxie v kontextu syndromu obstrukční spánkové apnoe) a roli tukové tkáně v rozvoji inzulínové rezistence. Od počátku byly na Ústavu využívány vysoce specializované metody klinického výzkumu, zejména metoda mikrodialýzy malých molekul v tukové tkáni (která byla následně rozšířena o metody mikrodialýzy proteinů a cytokinů) a nejrůznější metody analýzy bioptických vzorků tukové tkáně: stanovení genové exprese, stanovení buněčného zastoupení imunokompetentních buněk metodou průtokové cytometrie, stanovení diferenciací adipocytů v kulturách tukové tkáně aj. Významným prvkem v práci a rozvoji Ústavu byl vznik Francouzsko-české laboratoře pro klinický výzkum obezity v roce 2003 (společné pracoviště 3. LFUK a francouzského Národního výzkumného ústavu INSERM, Francie) umožňující mimo jiné extenzivní výzkumnou spolupráci včetně společného vedení a obhajob postgraduálních studentů. Postupně si vědecko-výzkumná práce, jakož i pracovníci Ústavu, získala uznání v mezinárodním kontextu, o čemž dobře svědčí vedle publikačního a citačního ohlasu také účast v celé řadě výzkumných rámcových programů Evropské unie (projekty MolPAGE, NUGENOB, HEPADIP, DIOGENES, ADAPT).

Spolu s výzkumnými aktivitami v oblasti mechanismů rozvoje obezity a inzulínové rezistence byla na Ústavu realizována preventivní a poradenská péče pro výkonnostní sportovce včetně zátěžové diagnostiky na individuálním i organizovaném základě (AFK Slavoj Podolí) a klinická péče obezitologická ve spolupráci s 2. interní klinikou FNKV. Výuková činnost zaměřená zejména na úlohu pohybové aktivity v prevenci metabolických a kardiovaskulárních onemocnění, preskripci pohybové aktivity v primární a sekundární prevenci, zátěžovou diagnostiku, výživu ve sportu (a problematiku dopingů) je tradičně realizována v rámci výuky Preventivního lékařství na 3. LFUK.

Zpracováno k 15.11.2018